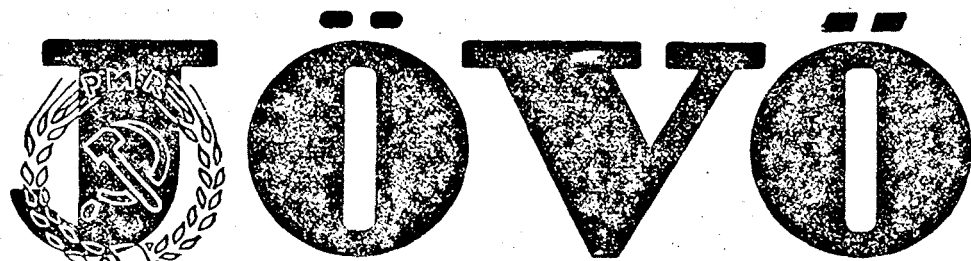

Éljen a Román Népköztársaság és a Magyar Népköztársaság barátsága és szövetsége!

Éljen a Nagy Szovjetunió, a győztes szocializmus hazája, a népek békéjének és függetlenségének védőbástyája!

Világ Proletárjai Egyesüljete!

V. évfolyam, 1462 szám. 1949. október 7. PÉNTEK

Éljen J. V. SZTÁLIN
a szabadságért és békéért
harcoló népek vezetője és tanítója!

A ROMÁN MUNKÁSPART-ARADMEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK, A MEGYE ÉS A VÁROS IDEIGLENES BIZOTTSÁGAINAK LAPJA

Október 6 tanulsága

Világos után Arad következett. A zsarnok elnyomók, mint annyiszor azelőtt és azután is, gyilkos kegyetlenséggel vetik magukat mindenre, ami a haladás szolgálatában áll. Félkezéretlenül dühükben kivégeznek tizenhárom katonatisztet, a monarchia különböző nemzetiségeinek fiait, akik kövös elnyomójuk, a habsburgi önkényuralom elleni harcban szegődtek a magyarországi forradalom mellé.

A francia polgári forradalom a hűbéri rendszer megdöntéséért folyt. A felcseperező polgárság, amelyet a feudális akadémia akadályozott fejlődésében, harcolt a földesurak ellen, hogy kezéből átvegye a kizsákmányolás lehetőségét. A XIX. század elején egyes országokban a harc tovább folyt a burzsoázia és a földesurak között és sok helyen a két kizsákmányoló réteg meg egyezéséhez vezetett.

Magyarországon a század közepén tudták a főurak fenntartani kiváltságait, de a fejlődő magyar polgárság a felszabadulni vágyó parasztsággal és az akkor kialakuló ipari munkássággal együtt kiharcolja a jobbágyuralom eltörölését.

A reakció akkor is, mint ma, igyekezik különböző politikai mesterkedésekkel késleltetni az emberi társadalom törvényszerű fejlődését.

Azok a hatalmak, amelyek abban az időben más népek feletti uralomra törektek és éppen ezért ragaszkodtak a régi társadalmi rendhez, ugynevezett „szentszövetséget” kötöttek, — ugyanúgy, mint napjainkban is a más népek feletti uralomra törekvő hatalmak az Atlanti-paktumot kötötték meg ugynevezett „békés célok” érdekében. A valóságban ez a szerződés éppen olyan „békés”, mint amilyen „szent” volt Metternich, Frigyes és Sándor cár szövetsége. Mindkét szerződést azért kötötték meg, mert a reakció, mint utolsó szalmaszálba, a háborúba kapaszkodik az állandóan ismétlődő válságoktól való félelmében.

A termelő eszközök fejlődése és a dolgozó nép harca egy jobb, magasabbrendű életért azonban olyan hatóerő, amely ellen hiába áll ki akár Metternich, akár Truman: szálmalom harc az, amit a fejlettebb társadalmi rend győzelme ellen folytatnak.

A középkori földesuri uralomhoz viszonyítva a kapitalizmus, amely a polgárság felszabadulását jelentette a kiváltságosok elnyomása alól, feltétlenül haladásnak számít. Ez a rendszer termelte ki a leghaladottabb osztályt, a proletáriátust, amely születése pillanatában már megkezdte a harcot saját felszabadításáért a kapitalizmus kizsákmányolása alól.

Marx és Engels Kommunista Kiáltvány 1848 elején jelenik meg és bevezető sorában a következőket mondja:

„Kiszérettetés van ma Európában.

A kommunizmus kísértete jár szerte szét. Az agg Európa minden hatalmassága: pápa és cár, Metternich és Guizot, francia radikálisok és német rendőrök üzik, hajszojják ezt a kísértetet.”

A „kiszérettetés” nem tudták elűzni sem a pápa, sem reakciós társai, mint ahogy napjainkban sem tudják megakadályozni a munkásosztály élenjáró

ideológiájának győzelmét szerte a világon.

1848-ban egymásután törnek ki a forradalmak Sziciliában, Olaszországban, Ausztriában és Európa más részein és véget vetnek a középkor utkos uralmának. A polgári forradalmak azonban nem a kizsákmányolás felszámolásáért folynak, hanem azért, hogy a dolgozók kiszípolozásában

most már a burzsoázia is részt vehessen. Így amellet, hogy a földesurak továbbra is kizsákmányolták a dolgozóparasztágot, a fejlődő kapitalizmus is kizsákmányolhatta a városi proletáriátust.

Magyarországon a polgárság forradalma egybe esett a hűbéri rendszert fenntartani akaró habsburgi császárság elnyomó uralma ellen folytatott harccal. Nem folytattak nemzeti felszabadítási háborút, mert hiszen sajtó

(Folytatás a 2-ik oldalon.)

Román és magyar kormányküldöttségek az emlékünnepelepen

A magyar forradalmi hadsereg 13 hős tábornoka kivégzésének 100 éves évfordulójára a külföldi kapcsolatokat ápoló Román Intézet és, a Magyar Népi Szövetség emlékünnepelepet rendezett. Bukarestből Ranghet Iosif, a RMP Központi Bizottság Politikai Bürojának póttagja, N. Párvulescu nemzetvédelmi miniszterhelyettes,

N. Hodos miniszterelnökségi vezetőtitkár, mindketten a külföldi kapcsolatok ápolására alakult Román Intézet alelnökei, Kacsó Sándor, az MNSz. elnöke. P. Alexiu vezérezredes, Valter-Roman vezérőrnagy, I. Dragomir külügyminiszteriumi igazgató, Al. Sahighian, a RNK Irószövetségének titkára érkezett Aradra. Ugyan-

csak résztvesz az emlékünnepelepen a tegnap Aradra érkezett magyar kormányküldöttség. A magyar kormányküldöttséget a Román Munkáspárt megyei szervezetének, a városi és megyei ideiglenes bizottságoknak, az aradi tömegszervezeteknek képviselői, valamint munkásküldöttség fogadta, amely jelszavakkal ünnepelelte a magyar kormánydelegációt és a két baráti Népköztársaság szövetségét, amelyek aktív tényezői a Szovjetunió által vezetett béke- és szocializmus táborának. Jelen volt a fogadaton Széll Jenő, a Magyar Népköztársaság bukaresti követe is.

A magyar kormányküldöttség, amely ma résztvesz a 13 hős tábornok emlékünnepelepein, a következő tagokból áll: Nográdi Sándor tábornok, nemzetvédelmi miniszterhelyettes, a Magyar Dolgozók Pártja Központi Bizottságának tagja, Szalvay Mihály vezérőrnagy. Uszta Gyula ezredes, Otta István ezredes, a „Petőfi” katonai akadémia parancsnoka, Horváth Béla kapitány, Mihályfi Ernő képviselő, a külföldi kapcsolatok ápolására alakult Intézet elnöke, Molnár Erik egyetemi tanár, Szabó Piroska képviselő, a Magyar Népköztársaság Nagy Nemzetgyűlése elnöki tanácsának tagja és Gergely Sándor író, a Magyar Irószövetség elnöke.

A délelőtti ünnepelepek a vároiban levő emlékműnél zajlottak le, délután a vendégek a Kulturpalotában levő muzeumot látogatták meg, este pedig az Állami Színházban a marosvásárhelyi Székely Színház előadásában a „Bánk Bán”-t tekintik meg.

Október 6-ra, az aradi tizenháromnak

I.

Talán már csontjuk is elporladt,
száz éve, hogy fejükre itt
ráolvasta a vad zsarnokság
önön kegyetlen bűneit.

Esküszögek! döngött a vádló
s felemelt fővel álltak ők.
A Szabadságért lettek hőssé,
az úri pártban: pártitűk.

Bátran éltek és bátran haltak
az ügyért, amely elveszett.
S ha értük sirt a nép, a hálás:
saját sorsáért könnyezett.

II.

Valy elveszett az Úgy, vagy csupán
Világosnál letört a zászló?
Hogy tizenhárom még nem a nép,
nem tudta azt a gyilkos vádló!

Hogy tizenhárom helyett ezrek
és milliók állnak az élre,
hogy mámorító s harcra hívó
a Szabadság nagy edessége.

Nem vezett el az Úgy, de lángolt,
s ha pislákol is, újjáéledt,
és győzelmeink ragyogják be
a diadalmas század-évet.

III.

A holtak némák, nem beszélnek,
és emlékü a néma vad,
de aki él, az mind beszélhet
és helyettük is szól a szánk.

Van Október a világnak,
vörös Október, zászlain
ott tündököl két fényes csillag:
a hős Lenin s a hős Sztálin.

Van Október a világnak —
ha szól a szánk, hát így kiált.
S ha igaz ügynek van vezére:
a Párt, a Bolsevista Párt.

IV.

Hősök, kéket megölt a zsarnok,
a sírotoknál tiszteleg
Szabad országok harcos népé:
boldog és munkás hadsereg.

Bitót ácsolt nektek a zsarnok
e helyen, ahol most a Párt
velünk épít és nekünk épít
szocialista szép hazát.

Hol kényre gyilkolt a zsarnok,
itt most a Szabadság dalol,
s a szabad nép, a sírotokhoz,
e dalt hozza el — gyászadalul.

Bukarest. HAJDU ZOLTÁN

Éljen a román dolgozó nép és az együttlakó nemzetiségek dolgozó tömegeinek munkában és harcban edzett testvérisége!

Október 6 tanulsága

(A vezércikk folytatása)

nemzetiségeiket sem szabadították fel, amikor pedig módjukban állott volna. A magyarországi polgárság az öt gazdaságilag elnyomó habsburgi Ausztria ellen harcolt, amely nem engedte iparját fejlődni. Ugyanígy mozdulnak meg napjainkban a Marshall-terv „áldását élvező” országok népei is az északamerikai imperialisták elnyomó politikája ellen.

Az osztrák hadsereg tizenhárom katonatisztje is nemzetiiségi különbség nélkül harcolt a kispékek fejlődését gátló habsburgi uralom ellen. És ha ennek a harcnak a célja nem is a kizsákmányolás megszüntetése volt, áldozatuk mégis tiszteletre méltó, mert egy zsarnoki hatalom ellen küzdöttek, amely országait elmaradt mezőgazdasági állam állapotába akarta tartani, éppen úgy, mint a legújabb korban a nyugati imperialisták is ezt az elnyomó politikát folytatják a kelet-keletükbe került kis országokkal szemben.

Az 1849 október hatodik gyalázatos gyilkosság utolsó akordja volt a szabadságharcnak. De Haynau, a véreskezű hóhér hiába végezteti ki Aradon a tizenhárom hős táborként, a forradalmi mozgalom ezzel nem szűnik meg. A „kiszérettetők” éppen úgy nem szabadult meg a reakció, mint ahogy nem lehet a görög nép szabadságharcát sem legyőzni azzal, ha Truman parancsára a görög Haynau, Tsaldarisz kivégezteti a görög nép legjobb fiait.

A császári önkény a magyar forradalom ellen akarta kijátszani a különböző nemzetiségeket. Ez a kizsákmányolók ismert politikai módszere. Ha rendszerüket veszedelem fenyegeti, régen elkoptatott mesterkedéseiket szedik elő, a sovíniszta uszítást. Ezeket a metternichi aljas eszközöket használja 1849 után száz évvel is az angol-amerikai imperializmus, amikor a dolgozó nép árulójának felhasználásával, nemzetiiségi uszítással, gyilkos merényletekre való huzdítással igyekezne a népi demokráciák szabadságát, fejlődését hátháttámadni. A sötét erők ma is a fejlődés ellen szövetkeztek tehát és élükön, ha más összetételben is, de ismét a nemzetközi reakció áll. Azonban a Vatikánt ma is a reakció sorában látjuk. A Vatikánt, amely 1849-ben is az aradi tizenhármat kivégező és a régi rendhez ragaszkodó elnyomók mellett állott. Ezt a pápa természetesen látta, mert a forradalom az „apostoli” uralkodó ellen folyt, aki pedig a Vatikánnak kedvelt „gyermek” volt.

A fejlődést azonban nem lehet megállítani. A Lenin és Sztálin vezette orosz proletárium az elnyomott szegény- és középparaszttal szövetségben, megönlötte a zsarnoki cári uralmat és Marx—Engels tanait tovább fejlesztve, a föld egyhatod részén megvalósította a szocializmust.

A Nagy Októberi Szocialista Forra-

1849 július hó második felében a Kossuth-kormány elfogadta Balcescu javaslatait

Az 1848—49 évi magyar és román forradalom sikertelenségében jelentős szerepe volt a hibák ama sorozatának, amelyek lehetetlené tették a románság és magyarság megegyezését a közös ellenség elleni harcra. Az alábbi részletek Nicolae Popescu-Doreanu „Nicolae Balcescu és az 1848-as forradalom” című művéből vannak, amelyek megvilágítják a hibákat, amelyek következtében a két forradalmi tábor nem működött együtt.

A magyar forradalmat, amelyről Marx és Engels azt mondták, hogy a legmerészebb tömegmozgalom volt az 1793. évi francia forradalom óta és amely, ha győzedelmeskedett volna, szocializált volna a keleteurópai államok egész rendszerét, nem követte Erdély román népe. Ellentétben, nagy részük fegyverrel a kézben csaknem végig a forradalom ellen harcolt az ellenforradalmi csapatokkal együtt. Ennek az áldatlan testvérharcnak okait úgy az erdélyi román vezetőkben, mint Kossuth Lajos kormányának tagjaiban kell keresni.

A balázsfalvai nacionalista iskolában képzett erdélyi román vezetők — mint Nicola Balcescu mondta — a forradalmi harcot helyi és vidéki román érdekekért folytatott harccá csökkentették. Ezek nem vették tekintetbe a román parasztság érdekeit, amelyek teljesen azonosak voltak a feudális birtokosok, grófok elleni küzdő magyar testvérekével.

A Kossuth-kormány viszont ott követte el a hibát, hogy mindvégig elutasította a románok és szlávok nemzeti jogainak elismerését.

Ilyenformán a balázsfalvai gyűlés, amelyet 1848 május 15-én tartottak meg, a románság nagyrészt hibás útra vezetett. Mialatt Biharban, a Bánátságban és Erdélyben kisebb román csapatok a magyar for-

radalmi hadseregben küzdöttek a közös ellenség, a kizsákmányoló grófok ellen, addig Avram Iancu a nyugati hegyekben szervezte meg a szabadságszerető emberekből álló csapatát, amelyet azonban Andrei Saguna ösztönzésére a német ellenforradalmi parancsnokság rendelkezésére bocsátott.

Nicolae Balcescu „Az erdélyi románság mozgalmait” című tanulmányában rámutat arra, hogy a románság félrevezetni hagyta magát az osztrákoktól, akik hősiességüket és áldozatkészségüket kizsákmányolták. De ugyanakkor utalt arra is Nicola Balcescu, hogy a magyar forradalmi csapatok ellen harcoló erdélyi románok nem az osztrákok győzelméért, hanem saját nemzeti szabadságukért küzdöttek. Az erdélyi románság vezetői és a magyar kormány közötti ellentétek egyre elmélyültek. A románok autonómiát, nemzeti szabadságot, saját anyanyelvűn való közigazgatást, igazságszolgáltatást követeltek. A követelések jogosak voltak, a megvalósítási kísérlet módja azonban hibás volt. Másrészt a magyar kormány a kéréseket határozatlan elutasította és ezzel saját forradalmát ítélte pusztulásra. Kossuth ugyanis, mint a reformista nemességel együttműködő polgárság képviselője, ellentét mindent, ami autonómiát és nemzeti szabadságot jelentett volna az együttélő nemzetiségeknek és ezeknek a magyar nemzetbe való beolvadását követelte. Ezzel az igazságtalan és demokráciaellenes magatartásával a pesti kormány a románok és szlávok (horvátok és szerbek) ellenkezését váltotta ki.

Balcescu 1849. májusában immár másodszer kísérelte meg, hogy az erdélyi románság és a magyar kormány között megegyezést hozzon létre, miután 1848-ban erre irányuló kísérlete ered-

ménytelen maradt. Nicolae Balcescu tárgyalásai rendkívüli módon elhúzódtak: Debrecenben, Budapesten, Szegeden tárgyalt a magyar hadsereg vezetésével, a kormány tagjaival, Battyányival, Szermerével, sőt hosszasan beszélt Kossuth-al is. Balcescu ugyanazt kérte, amit Avram Iancu: nem független erdélyi román állam elismerését, hanem nemzeti autonómiát a federatív magyar államban, ahol az összes nemzetiségeknek egyenlő jogaik vannak. Ezek a tárgyalások hónapokig húzódtak el és amikor végül 1849 júliusának második felében Kossuth elfogadta Balcescu javaslatát az erdélyi románság helyzetével kapcsolatban, — már késő volt. Erdélyben már az ellenforradalmi csapatok dúltak és a forradalmi hadsereg csillaga lealdozott. Mégis nagyfontosságú, hogy Kossuth kormánya végül is elhatározta, hogy felszámolja Avram Iancuval való konfliktusát. Ez azoknak a felvilágosult román és magyar hazafiaknak volt köszönhető, akik nemcsak saját népeik, de más népek szabadságáért is küzdöttek. Ha a forradalmi harc 1849-ben alul is maradt, az 1849 júliusi elhatározása a pesti kormánynak, véget vetett az áldatlan testvérháborúnak. A románok nem harcoltak tovább az osztrák despotizmus oldalán, a magyarok viszont, akik az osztrák elnyomás ellen küzdöttek, lemondottak arról, hogy ugyanakkor ők is elnyomói legyenek más nemzetiségnek. Kossuth kormányának elhatározása helyreállította a románság és magyarság között azt a kapcsolatot, amely Dózsa György és Horea idején fennállott és ugyanakkor hidat is jelentett az elkövetkező idők kapcsolatai számára.

radalom győzelme tette lehetővé, hogy 1849 október hatodika századik évfordulójának igazi jelentőségét megérve, nemzetiiségi különbség nélkül ünnepeket a dolgozó nép azon a helyen, amelyen a 13 hóst kivégezték. A Szocialista Haza példamutatása testvéreké tette a múltban egymásra uszított és ezen keresztül elnyomott népeket. A szocializmus építésében együlthaldó két ország kormányának, hadseregének magasrangú küldöttel tesznek ma a szabadsághős táborként emléke előtt fo-

gadalmat, hogy közös harcot vívunk azok ellen, akik a „megosztás” politikája alól felszabadult népek közé a gyűlölködés mélyét elhívta, újabb vérözönyt szeretnének a világra zudítani.

Hatalmas erők állnak ma már a béke híveinek oldalán. Elén a legyőzhetetlen Szovjetunióval a világ egy negyede felszabadult harcra a háboru furiái ellen. Az imperialista országok és azok gyarmatainak még elnyomott népei hatalmas védőbástyájakat

látják a Szovjetunióban, amely a dolgozó emberiség nagy tanítója, Sztálin elvtárs irányításával vezeti a felvilágosodott tömegek harcát a kizsákmányolás alól felszabadulásukért.

Még egy tanulsága van október hatodikának: Elhatározott harcot kell folytatnunk a régi rendszert erőszakos visszataranni akarók, tehát a reakció ellen, mert ennek az áldozatai közé tartozik az Aradon aljasul legyilkolt 13 hős is.

BAKÁCS BÉLA

UJ IDŐK Mozi

(volt VICTORIA)

Idénnyitító műsor okt. 3—9-ig

1. Festőművészek a harctéren (szinesfilm)
2. November Suhumiben (szinesfilm)
3. Borovoe
4. Luskovai híres sertéstenyésztés
5. Stalinogorsk
6. Aktuális híradó

Előadások d. u. 3-tól 11-ig folytatódóan
Figyelem! Egységes helyárak: 15 lej

Popularmozgó

Ma bemutató!

A szovjet filmművészet legújabb remeke

„Timur és csapata”

P. Savin — L. Scipacev —
N. Annencov — M. Kovaleva —
E. Derevsicova.

Magyar feliratokkal!

Előadások: 3, 5, 7 és 9-kor

CORSO és URANIA mozgó

MA! Világhírű orosz tudós öneléletrajza,

IVAN PAVLOV

akadémikus

Fősz. A. Borisov — N. Cercasov

N. Alişova és M. Safonova

Előadások: CORSO 5, 7 és 9 vasárnap 11,30, 3, 5, 7 és 9.
URANIA 5,30, 7,30, 9,30 vasárnap 3,30, 5,30, 7,30, 9,30

Örök dicsőség mind azoknak, akik a nép szabadságáért folytatott harcban áldozták életüket!

1849 október 6 véres reggele

1849 szeptember végfelé járt az idő...

A magyar forradalom hősei az aradi várban várták, hogy Haynau prabékjei ítélkezzenek felettük...

Az egész város nyomasztó hangulatban élte át ezeket a napokat és félve lesték a híreket: mi történik azokkal, akik küzdöttek a szabadságért és harcukban elbukva most az aradi vár börtönében sanyalódnak. Howiger tábornok, aradi várparancsnok szigorú őrizet alatt tartotta foglyait, akiknek látogatását szeptember 26-án már csak a térparancsnokság tudtával engedte meg. Eljöttnek az ítélkezés napjai.

A vár közepén emelkedő főház-négyszögben Ernst elnöklente alatt tartotta üléseit a császári és királyi haditörvényszék és ugyanabban az épületben raboskodtak az elfogott hősök is, akiket szeptember 21. és 26. között idéztek a haditörvényszék elé.

Kiss Ernőt már 21-én golyóaltali halálra és Vécsey tábornokot pedig bitóra ítélték. Szeptember 26-án Schweidel Józsefet golyóra, Pöltenberg Ernőt, Damjanich Jánost, Leininger Károlyt, Láner Györgyöt, Aulich Lajost, Deseffy Arisztidet, Török Ignácot, Knezich Károlyt, Nagy Sándort, Gáspár Andrást és Lázár Vilmost bitóra ítélték. Október 5-én reggel 8 órakor hirdették ki a Haynautól megérősített ítéletet azzal a módosítással, hogy Deseffyt és Lázárt golyóra, Gáspárt pedig 12 évi börtönre kegyelmezték meg. Lenkey megőrült a börtönben és ez mentette meg a bitótól. Howiger várparancsnok délelőtt bezáratta a kapukat.

Az aradiak nem tudták mire vélni a várbeliek készülődését. A város valósággal az ostromállapot képét mutatta. Agyúkat szegyeztek ki Arad városára, amelynek uccáin megérősített őrségek járkáltak. Mi történik odabent a várban, kérdezte megdöbben, rosszatsejtve a lakosság, amely csak másnap kapott feleletet.

A lakosság tudomást szerzett az ítéletről

Reggeli hat órára tüzték ki az ítélet végrehajtását és ekkor százával tödült a tömeg a Marospartra, hogy onnan nézze, mi történik a várban.

Forrongó hangulat volt és a marcona osztrák katonák puskaikkal szorították vissza a tömeget.

Howiger várparancsnok fegyveres készségbe helyezett egy hadifélszázados zászlóaljot (1300 ember),

Tichy császári őrmagy vezetése alatt. A várfalakon tüzerek álltak égő kanóccal az ágyúk mellett. A várba vezető útvonalakon lo-

vasság helyezkedett el.

Elővigyázati intézkedések voltak ezek arra az esetre, ha a lakosság mozdulni merne.

A kivégzés

Október 6-án reggel fél hat órakor a kivégző szakasz négyszögében haladt Kiss Ernő, Deseffy Arisztid, Schweidel József és Lázár Vilmos.

A halálraítélt hősök fekete attilában hófehér tiszta ingben, fekete nadrágban, kezükön fehér bőrkesztyűvel büszkén, emelt fővel menedtek a katonák kíséretében.

A hatos kapu közelében egy sánc tövében térdelezték a négy tábornokot, majd szemüket bekötötték. A vezénylő tiszt meg-

suhintotta kardját a levegőben, majd utána 12 fegyver dörrent... Három tábornok holtan terült el. Kiss Ernő, akít csak vállán talált a golyó, térdénállva maradt, mire három katona közelébe lépett és úgy löttek agyon.

Ezután következett a tragédia második felvonása: Knezich Károly, Láner György, Pöltenberg Ernő, Aulich Lajos, Nagy Sándor, Török Ignác, Vécsey Károly, Leininger Károly és utánuk rozoga kocsin haladt a töröttlábú Damjanich János. A szomorú menet megállott

azon a térségen ahol kilenc bitófa emelkedett az ég felé. A kivégzés gyors ütemben folyt. A porkoláb először Pöltenberg Ernőt szólította ki a sorból. Leoldozta kezéről és lábáról a bilincseket, majd Pöltenberg mielőtt a bitófa alá ment, odalépett a kocsin ülő Damjanichhoz és kezét fogott vele, majd megölelték egymást. A tábornok a bitó alá lépett és Mayer, brünni bakó elvégezte munkáját. A második áldozat Török Ignác volt, majd a harmadik Lanert György, a következő pedig Knezich Károly. Ezután a porkoláb Nagy Sándort adta át a bakónak. Leininger Károly következett soron.

A hetedik Aulich Lajos, aki után Damjanich János következett és utoljára Vécsey került a hóhér kezei közé...

Igy fejezte be életét a magyar forradalom 13 hős tábornoka, a forradalom tüze azonban nem aludt el, hanem a hamu alatt tovább izzott...

Száz év előtt, 1849 okt. 6-án történt kivégzés nem jelentette csupán a magyar forradalmi hadsereg levetését hanem ugyanakkor közvetlen következménye volt annak, hogy a forradalmi mozgalomba opportunisták ellenforradalmi elemek szivárogtak be a földdel rendelkező középneveltségű sorokból. Ezek akadályozták meg a forradalmi harc összehangolását, ezek távolították el a harcos költőt Petőfi Sándort a forradalmi küzdelem vezetői közül és a forradalmi hadsereg vezetését Görgeyre bízták, aki ellensége volt a forradalomnak. Görgey és klikkje állandóan egyezményeket kötött a nép külső és belső ellenségeivel és amikor Görgeynek 1849 augusztus 11-én — az ellenforradalmi elemek összecsküvése folytán — sikerült Kossuthnak a kormányból való kiválását kiprovokálni és ő lett az ország diktátora, alig 24 órával később — a nemesség és a birtokosság rendelkezése — már le is tette a fegyvert és megszüntette a fegyveres ellenállást.

A forradalom ügye még 1849-ben sem vezetett volna el, ha Kossuth idejében veszi tekintetbe Nicolae Balcescu tanácsát a román és magyar forradalmi erők egyesítésére és ha 1849 tavaszán nem mond le arról, hogy Görgey helyére Bem József tábornokot nevezze ki a forradalmi hadsereg főparancsnokává.

Az aradi 13 mártír esete és az 1848-49 évi forradalom legyőzése világosan megmutatja, hogy vezethet, ha a népi mozgalom vezetőségébe ellenforradalmi elemek szivárognak.

Akasszátok föl a királyokat

Irta: PETŐFI SÁNDOR

Lamberg szívében kés, Latour nyakán
Kötél, s utánok több is jön talán,
Hatalmas kezdesz lenni végre, nép!
Ez mind igen jó, mind valóban szép,
De még ezzel nem tettetek sokat —
Akasszátok föl a királyokat!

Kaszálhatod a fűt világ végéig,
Holnap kinő az, ha ma lenyesik:
Tördelheted le a fa lombjait,
Idő jártával újra kivirít;
Tövestül kell kitépni azokat —
Akasszátok föl a királyokat!

Vagy nem tanultad még meg, oh világ,
Gyűlölni méltóképen a királyt?
Oh, hogyha szétönthetném köztetek
Azt a szilaj veszett gyűlöletet,
Mitől keblem, mint a tenger, dagad! —
Akasszátok föl a királyokat!

Szívöknek minden porcikája rossz,
Már anyja méhéből gatszágot hoz,
Vétek, gyalázat teljes élete,
Szemétől a levegő fekete,
S megromlik a föld, melyben elrohad —
Akasszátok föl a királyokat!

Ezer felé bus harcmező a hon,
Arat rajt a halál irtóztatón,
Itt egy falu, amott egy város ég,
Százazerek jajától zug a lég;
S halál, rablás mind a király miatt —
Akasszátok föl a királyokat!

Hiába ömlik, hősök, véretek,
Ha a koronát el nem törjétek.
Fejét a szörny ismét fölemeli,
S akkor megint elől kell kezdeni,
Hiába lenne ennyi áldozat? —
Akasszátok föl a királyokat!

Mindenkinek barátság, kegyelem,
Csak a királyoknak nem, soha sem!
Lantom s kardom kezemből eldobom,
A hóhérságot majd én folytatom,
Ha kívülem rá ember nem akad! —
Akasszátok föl a királyokat!

BÉCS helyett BUDA ostromát rendelte el Görgey főparancsnok

— ez volt a szabadságharc legsúlyosabb hibája

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom a társadalom dialektikus fejlődéstörvényeinek tökéletes ismeretével folyt le. Ez hozta meg ennek a hatalmas megmozdulásnak korszakformáló sikerét. Az 1848-ban lezajlott forradalmi föllendülések korszakának aprólékosan felkutatott eseményei viszont világosan megmutatják, hogy milyen hiányosságok okozták az európai népi megmozdulás sikerelenségét.

1848 február 22-én a párisi fölkeléssel indult el

a forradalmi hullám, amely megteremtette a polgári köztársaságot. Ennek a népi megmozdulásnak első hírére Poroszország és Ausztria elnyomott népei megmozdultak. Bécsben munkások, diákok és a polgárság egybeérteget rohamra indultak a főurakra és nagybirtokosokra támaszkodó abszolutizmus ellen, amely sovén, fajvédelmre alapozott nemzetiségi politikáját használta fel jóideig a forradalmi erők megbontására. A „Szent-szövetség” megvalósításának Metternichnek távoznia kellett, de csak a fej változott, mert a rendszer a régi elnyomó rendszer maradt. A forradalmi erők azonban keményen kitartottak és már májusban barrikádharc folyt Bécs utcáin, egy demokratikus alapokon nyugvó alkotmány életbeléptetésére. A reakció burkolt kormánya időleges engedményekkel fegyveres alakulatot szervezett, de ugyanezt tették a forradalmi erők is. Ebben a kiéleződött helyzetben az osztrák reakció cselekvésének csúcspontja a magyarországi szabadságharc leírására irányult, ennek sikerétől tette függővé, hogy mikor kényszeríti meg hátrálmára az osztrák forradalom erőit.

És ebben a történelmi pillanatban

a magyar szabadságharc fegyveres erejének észszerű cselekvésére esett a súlypont és ezen a ponton alakult ki az a fordulat, amely pontot tett végeredményében egy forradalmi korszak gyökérig ható társadalomformáló lehetőségére. Eddig a pontig győzött a magyar szabadságharc. De a függetlenségi nyilatkozat Görgeit és tisztikarát szembefordította a magyar szabadságharc érdekeivel. A döntő pillanatban megőszült a diadalmas hadjárat utolsó szakaszának átütőereje. A magyar honvédség április 19-én nagy győzelmet aratott Nagysarlónál, felmentette Komáromot, októberben pedig Jellachich csufos futása újra megnyitotta a magyar csapatok előtt a reakció főfészeke, a Bécs felé vezető utat. Bécsben már várták a magyarokat a forradalmárok, sőt Görgeit hívták is Bécsbe. Izgalom és türelmetlenség szállotta meg a császár székhelyét. A magyarokat váró Bécs izgalmas napjaiban Ferencz József császárt Schönbrunnban nyolc század és három ágyú őrizte. A magyar szabadságharc vezetőinek kezébe került a Habsburg dinasztia és Ausztria sorsa, ezzel együtt pedig a főurakra, nagybirtokosokra támaszkodó egész önkényuralmi rendszer sorsa.

A reakciónak nem volt ellenállóképes hadteste

a győzelmes magyar szabadságharcosok ellen. Az osztrák tisztiek nyilatkozataiból és elfogott leveleikből nyilvánvaló volt, hogy az ellenséges fősereg harc képes része számszerint már alig több negyvenezernél. És ebben a döntő pillanatban Görgeinek csak a

kezét kellett volna kinyújtania, hogy a győzelem pálmáját leszakítsa. Nem lehet azt mondani, hogy Görgei nem tudta volna, hogy szabad az út előtte és mégsem amellett döntött, hogy az akkori reakció barlangja, Bécs felé mérje a főcsapást. A magyar szabadságharc seregei Bécs helyett Buda ostromához fogtak, ez pedig a szabadságharc számára a legkritikusabb időpontban másfél hónap idővesztességet jelentett, holott négy hét elégséges lett volna arra, hogy térdre kényszerítsék a reakciót.

A szabadságharc e legnagyobb és legsúlyosabb katonai mulasztása Görgei részéről távolról sem volt pusztán katonai tévedés. E mulasztás azzal magyarázható, hogy Görgei győzelmét nem az ellenség megsemmisítéséhez, hanem a kiegyezéshez vezető útnak tekintette, lebecsülte a mögötte felsorakozott forradalmi erőket és nem bízott abban, hogy Magyarország függetlenségét Ausztriával szemben biztosíthatja. Görgei így mindinkább a reakció eszközévé vált, mert magatartásából kitűnt, hogy épp oly kevésé kívánta az egyesülést a forrongásban lévő bécsi proletáriátussal, mint Dembinszky. Visszariadtak tehát Bécs fel-

szabadításától, amit Dembinszky egyik javaslata is bizonyít, amelyben azt tanácsolja, hogy a magyar szabadságharc csapatai ne rohanják meg Bécsre, mert az osztrák székváros ellen intézett támadás csakis a proletáriátus és a végsőkig elszánt forradalmi elemek segítségével vezethető sikerre. Ez a segítség pedig Európa valamennyi kormányát — mivel ezek főgondja akkoriban a belső rend helyre állítása volt — sorompóba szorította volna a magyar kormány ellen.

Buda után először június 16-án Zsigrádnál

majd 20-án és 21-én Perednél mérték össze erejüket a magyar szabadságharc katonái az osztrák reakcióval, de az osztrák császári seregeket ezen idő alatt sikerült újjászervezni. Zsigrádnál az ütközet döntetlen maradt, Perednél már a magyar szabadságharc katonái kénytelenek voltak visszavonulni. Ettől a történelmi ponttól kezdve egyre nehezebb lett a honvédsereg helyzete, amelynek küzdelmét rendkívül mértékben megnehezítette az a tény, hogy az osztrák főhadiszállás a legfontosabb adatok felett rendelkezett a magyar hadsereg erői.

szonyaira és elhelyezkedésére vonatkozólag. Ez pedig csak abban lehette magyarázatát, hogy árulás fészkelte be magát a sereg központi irodájába.

Ez volt a magyar szabadságharc szomorú fordulatának történelmi jelentőségű pontja. Ez a fordulópont bizonyítja annak a marxista-leninista tételnek a helyénvalóságát, hogy a fejlődésben lévő forradalmi erőket megfelelő szervezettel és a teljes egység igényében kell harcba vinni. Bizonyítja azt, hogy a forradalomban hatványozottan érvényesül a megalkuvás minden formájának veszedelme és egyben bizonyítja azt is, hogy az ilyen megalkuvást követően az ellenforradalmi erők milyen nekiladulással, mennyi bestiálitással állnak bosszút mindazokon, akik a forradalom ügye mellé felsorakozva következetes harcot folytatnak az emberi haladásért. A vértanuhaltat halt aradi 13 is ennek a megalkuvásnak lett az áldozata a forradalom hőhéjának, Haynaunak áldozata, akinek vérebeli elpusztítottak 13 szabadsághős tábornokot, csak azért, hogy megsemmisítsék az a forradalom emlékét is. Ez azonban hiú ábránd volt az új hatalomra kerülő abszolutizmus részéről, mert a nép lelkéből soha sem lehetett és soha nem is lehet kitörölni a szabadság gondolatát, sohasem lehetett egy pillanatra sem megállítani a történelem haladó szekerét, amely a társadalmi fejlődés törvényszerűségeihez igazodva halad a maga útján egy igazságos társadalmi közösség megvalósítása felé.

A magyar szabadságharc orosz hősei

A történelmi hamisítás nem új keletű fegyver a burzsoázsiának, amely a társadalomfejlődésben megmutatózó ellentmondások takarására és ezzel a kizsákmányolás fenntartására használta fel a történelmi hamisítást. A szovjet politika következetes leleplezéseinek köszönhető az is, hogy ezek a történelmi hamisítások napfényre kerültek.

A magyar szabadságharc történetírói is az uralkodóosztály szolgálatában álltak, nemegyszer fordultak a történelem meghamisításának módszeréhez. És ma, amikor a szabadságharc szomorú záróakkordjának, október 6-ának egy évszázadra visszatelátó fordulójáról emlékezünk meg a széles népréteg igazságérzetére és a proletárerkölcsiségre támaszkodó rendszerünknek elsődleges feladatára, hogy fényt vessen ennek a magyarországi népi megmozdulásnak olyan részleteire, amit a múltban az uralkodóosztályok a népek közötti gyűlöletkeltés érdekében elküldöztettek.

Tudnunk kell elsősorban azt, hogy a magyar szabadságharc igazi nemzetközi ügyé a cári Oroszország beavatkozásával lett. Ennek a korszaknak forradalmi megmozdulásaiból nem lehet kiszakítani a magyar szabadságharcot és éppen ezért a cári Oroszország beavatkozását is a nemzetközi eseményekkel összefüggően kell megvilágítani.

És itt mindjárt az első pillanatban szembetűnő, hogy a múlt történelem írói mennyire nem tették megkülönböztetést a nép és annak vezetőosztályait képviselő államfő abszolutisztikus cselekvése között. Nem nagyon volt ismeretes eddig, hogy a magyar szabadságharc történetében szereplő cári Oroszország beavatkozása első Miklós cári megvalósítása volt, aki már

ebből az időből a nemesekre és nagybirtokosokra támaszkodva rabizoltságban tartotta a már akkor forrongó orosz népet. Miklós cár, aki mint „Európa csendőre” került a történelembe uszályhordozóval együtt rettegett minden forradalmi megmozdulástól és mindent elkövetett, hogy a nép akaratát elfojtsa.

Oktalanság és a tényekkel ellentmondó dolog lenne tagadni, hogy Miklós cárt a magyar szabadságharc belső ügyébe való beavatkozásra egy új lengyel felkeléstől való féltélem hajította. Azonban a magyar demokratikus forradalom kihatása Lengyelországra és általában Európának még mindig forrongásban lévő népeire, akkor is nyugtalansággal töltötte volna el „a törvényesség őrangyalát” Miklós cárt, ha történetesen nem harcoltak volna a lengyelök is a magyar szabadságharc idegen légiójában.

Miklós cár már 1848 március 14-én kenetteljeshangú kiáltványt adott ki. Ennek a kiáltványnak a harcias hangja éppen a nagyhatalmak között mutatózó ellentétek folytán rossz benyomást váltott ki. Ez a tény váltotta ki a beavatkozás halogatásának politikáját, s főleg az, hogy a magyarországi forradalomról szóló híreket Oroszország népe nagy tetszéssel fogadta. Bizonyítja ezt a népi erőkre támaszkodó Alexandr Ivanovics Herzen író filozófus, történész, publicista és politikus megnyilatkozása, aki fáradságától védelemezte a forradalmak becsületét a cárizmus köré csoportosuló reakció rágalmozásaival szemben és védelemezte az üldözött forradalmárokat a reakció hőhérei ellen. Különös szeretettel emlékezett még Herzen a magyar forradalom eseményeiről. 1849-ben heteken át kizárólag a magyar szo-

badságharc eseményeivel foglalkozik. Népszerűsíti ezt a népi megmozdulást, hogy támogatást és segítséget szerezzen az élet-halál harcát vívó magyar forradalmi hadseregnek.

A cári Oroszország a magyar szabadságharcba Ausztria kimondott kérésére avatkozott bele. Oroszország és a habsburgi Ausztria között 1837-ben létrejött szerződés kikötötte, hogy a magyarok felkeltése esetén Oroszország katonai segítségét nyújt Ausztriának. Ez volt a jogalap ahhoz, hogy Miklós cár megszegje a nagyhatalmakkal szemben vállalt semlegességi kötelezettségét. Amikor az orosz beavatkozást illeti, erről ma már meg tudható sok olyan dolog, amit a polgári történelemírás eddig gondosan elhallgatott. Mindenekelőtt azt tudhatjuk meg, hogy ez a beavatkozás nem az orosz nép beavatkozása volt. Bizonyítja ezt, hogy a mozgósítás Oroszországban nem váltott ki lelkesedést, ellenkezőleg nagy nehézségekbe ütközött. A behívottak gyakran nem jelentkezték csapattestiként.

1848 március 22-én kelt feljegyzés arról tudósít, hogy nemcsak a légénység, hanem a tisztiek is sírtak, amikor átlépték a határt. Az orosz nép nem akart a szabadságáért harcoló magyar nép ellen menni. De a cárizmus legfőbb támasza az orosz titkos rendőrség harmadik ügyosztálya is elárul egyet. Többek között azt, hogy a rendszer mennyire félt a forradalmi fertőzéstől. Az ügyvezető harmadik ügyosztály vezetője Orlov többek között egyik jelentésében ezeket írja: „Borszasztó még arra gondolni is, hogy ez a beavatkozás nálunk is tüzet okozhat”. Maga ez

(Folyt. a 8-ik oldalon)

Hogyan tanulmányozzuk a Szovjetunió Kommunista (b) Pártjának történetét*

Írta: GOLDBERGER MIKLÓS egyetemi tanár

Pártunk számára óriási jelentősége volt a Szovjetunió Kommunista (b) Pártja rövid története megjelentetésének.

Már az illegalitás nehéz éveiben, amikor a Szovjetunió Kommunista (b) Pártja rövid története egy példányának megszerzése súlyos büntetést jelentett, ez a könyv irány- és útmutató volt Pártunk minden taktikai és stratégiai kérdésében. A rövid tanfolyam egyik leghatalmasabb fegyver volt és ma is az, amely vezeti a kommunistákat az országunk munkásosztály ügyének diadaláért vívott harcban.

Különösen fontos Sztálin elvtárs a zsebiális műve ma, amikor a dolgozóparasztsággal szövetséges munkásosztály, Pártunk vezetésével a szocializmus építésének útjára lépett. Közvetlenül azután, hogy országunkat felszabadította a dicsőséges Szovjet Hadsereg, a Román Kommunista Párt legális tevékenységbe kezdve nagy gondot fordított a párttagok marx-lenini nevelésére. A marx-lenini nevelés alapjául pedig a Kommunista (b) Pártnak a rövid történetében zsebiálisan összefoglalt tapasztalata szolgált.

Nem sokkal országunk felszabadulása után, Pártunk Központi Vezetőségének útmutatása szerint megkezdődött a rövid párttörténet rendszeres tanulmányozása. Ily módon a munkások tízezrei, párttagok és pártönkívüliek megismerhették a Szovjetunió dicsőséges Kommunista (b) Pártjának tapasztalatait, amelyek szakadatlan irányították őket gyakorlati tevékenységükben. Így csupán 1949-ben 60.000 párttag tanulmányozta a rövid tanfolyamot.

Túlzás nélkül elmondhatjuk, hogy Pártunk 5 évi legális tevékenysége alatt a rövid tanfolyam a párttagok és élenjáró dolgozóink legfőbb olvasmánya lett.

A Román Munkáspárt könyvkiadója, amelyet a Román Munkáspárt Központi Vezetősége azzal bízott meg, hogy 1.000.000 példányban adja ki a Szovjetunió Kommunista (b) Pártjának rövid tanfolyamát, eddig 625.000 példányt nyomtatott ki. A Központi Vezetőség a Szovjetunió Kommunista (b) Pártjának történetét tanulmányozók számára segítségül útmutatót adott ki a párttörténet egyéni tanulmányozásához, amely a Kommunista (b) Pártja története minden fejezetét kérdésekben foglalja össze, összekapcsolva országunk valóságaival.

Kiadtak még sok egyéb művet is mint:

A Szovjetunió Kommunista (b) Pártja Központi Bizottságának 1938 november 14-i határozata arról, hogy a pártpropagandát miképpen kell folytatni a Szovjetunió Kommunista (b) Pártja rövid történet-tanfolyamának megjelenésével kapcsolatban.

Kalinin, Leninnak: „Kik a „népbarátai” és hogyan harcolnak a szocialdemokraták ellen” című művéről.

* M. jelent a Scanteia 1544 számában.

P. Iudin: Marx-lenini enciclopédia.

Ana Pauker: „Követjük a zsebiális Sztálin vezette Szovjetunió Kommunista (b) Pártjának tapasztalatait által megjelölt utat”, — és egyéb művek, amelyekkel a Párt további segítséget nyújt mindazok számára, akik tanulmányozzák a rövid tanfolyamot.

Az a három év, amely alatt a párttagok tömegei rendszeresen tanulmányozták a rövid tanfolyamot, komoly eredményeket hozott. Bukarestben, Kolozsváron, Iasiában és más megyei szervezeteknél a tanuló körökben résztvevő elvtársak sikerrel fejezték be a rövid tanfolyam tanulmányozását, mások pedig a 9—10 fejezetnél tartanak, hogy a párttörténet elsajátításával emeljék politikai színvonalukat és a pártvezetők felhívás aktívistáivá, vagy a termelés élmunkásává válnak. Így például Clamance Emil elvtárs, zsilvölgyi bányász munkás a párttörténet tanulmányozása előtt alacsony politikai színvonalon állt és gyengén tájékozódott Pártunk politikai kérdéseiben. Ma ez az elvtárs a zsilvölgyi megyei szervezet agitációs bizottságának felelőse. Dulgher Marin elvtárs a „Vama Antrepozite” vállalat munkása, a párttörténet tanulmányozása révén sikerrel tölti be a vállalati pártszervezet titkár munkakörét. Vagy Francu Vasile elvtárs, vasúti hegesztő, azelőtt visszamaradt a termelésben, a párttörténet tanulmányozása után, a Szovjetunió hősi munkásosztályának példáit követve, ma élmunkás, aki túlszárnyalja normáját. Ezrével sorolhatnánk fel hasonló példákat.

A párttörténetnek a tanulókörökben való tanulmányozásán kívül a Kommunista (b) Párt rövid tanfolyamának tanulmányozása a mindenfokú pártiskolák programjának alapja és elődjük a szakiskolákban, a tanulmányi intézetekben és az egyetemeken is.

A Szovjetunió nagy Kommunista (b) Pártjának gazdag tapasztalatai sikereink forrása a tevékenységünk minden terén.

Sikereink a termelés és az ország iparosítása terén, a munka-kommunista megszervezése terén, a

szocialista versenyek útján, az első kollektív gazdaságok megteremtése, sikereink az ország kulturális fejlődésének tekintetében stb. stb. mind annak tulajdonítható, hogy Pártunk Központi Vezetősége a Szovjetunió Kommunista (b) Pártjának hatalmas tapasztalatait alkalmazta országunk viszonyaira.

Ily módon a Kommunista (b) Pártnak a rövid tanfolyamban összefoglalt gazdag tapasztalata országunk egyre több dolgozóját lelkesíti és irányítja a szocializmus felépítésének harcában.

E munkában elért komoly sikerek mellett számos hibát és hiányosságot is állapíthatunk meg, amelyek akadályozzák, hogy a Kommunista (b) Párt gazdag tapasztalatait megfelelő mértékben tanulmányoztassák a rövid tanfolyamot.

A legnagyobb hiba abból ered, hogy sok pártszervezet nem vette magáévá a Szovjetunió Kommunista (b) Pártjának 1938 november 14-i határozatát, amely meghatározza, hogy miképpen folytassuk a pártpropagandát a Szovjetunió Kommunista (b) Pártja rövid tanfolyamának megjelenésével kapcsolatban. A határozat hangsúlyozza: „A tanulókörök számának növeléséért folytatott hajszájunkban a pártszervezetek éppen a legfontosabb láncszemet tévesztették szem elől: a propaganda minőségét.

A tanulókörök nagy száma miatt a pártszervezetek nem ellenőrizhették a tulajdonképpeni propaganda-tevékenységet és miatt a pártszervezetek kiengedték közülük a propaganda irányítását.

Máshol pedig: „A tanulókörök nagy száma miatt egy időben a propagandakaderekben vezetőszerephez jutottak a gyenge elméleti felkészültségű emberek, sok esetben olyanok, akik politikai szempontból analfabéták és felülvizsgálatlanok voltak”.

Igy például nálunk is, a Román Munkáspárt Konstancia megyei bizottsága néhány száz tanulóját szervezett több ezer párttag bevonásával, kiknek nagy része nem volt képes elsajátítani a Szovjetunió Kommunista (b) Pártjának történetét.

Nyolcezer köbméterre emelte az IPEIL a bányafatermelést

Egy szocialista államnak legfőbb célja a dolgozók életszínvonalának emelése. E cél elérésének fontos eszköze, a nyersanyag beszerzése is. Szerezzünk be minél több jöminőségű anyagot és arra törekedjünk, hogy az olcsóbb nyersanyagból minél jobb terméket állíthassunk elő.

Az aradi IPEIL tudására jutott, hogy egy fakitermelési vállalatnál elfekszik nagymennyiségű gömbölyű kőris- és tölgyfa, ezeknek nagyobb részét tüzfának és egy részét bányafa célokra használják fel, azért mert bányafára nagy szükség van és kevés a rendelkezésre álló anyag.

Az Állami Terv keretén belül

2.700 köbméter bányafa kiszabását irányították elő az aradi IPEIL-nek. Miután tudomásunkra jutott, igyekeztünk megkapni a fenti mennyiséget és a tüzelőfának szánt részéből sikerült nagymennyiségű bányafát kiszabnunk, úgy hogy 8.000 köbméterre emeltük a termelést és ezzel eleget tehetünk minden igénylésnek.

Igy kell dolgozzunk a köz érdekben és Népköztársaságunk felvirágozásáért. Minden munkahelyen ez legyen a jelszó, minél rövidebb idő alatt valósítsuk meg a dolgozók életszínvonalának emelését.

BORNSTEIN ANDOR
levelező.

Hasonlóképpen számos pártszervezet nem foglalkozott komolyan a propagandista káderek megválogatásával és elméleti kiképzésével. Ennek az volt az eredménye, hogy sok párttörténeti tanulókört légtelenül felkészült elvtársak vezettek, akik nem tudták betölteni ezt a nagyfontosságú feladatot. Ezért a párttörténet tanulmányozása egyes tanulókörökben meg nem felelő színvonalon mozgott.

A Pártunk előtt álló nagy feladatok megkövetelik a káderek politikai és ideológiai színvonalának szüntelen emelését, — ez döntő feltétele a feladatok sikeres teljesítésének. Ezért elsősorban gyökeresen meg kell javítanunk a Kommunista (b) Párt történetének tanulmányozását. A Szovjetunió Kommunista (b) Pártja története tanulmányozásának megszervezésére vonatkozó eddigi tapasztalatokból az alábbi következtetéseket vonhatjuk le:

1. A párttörténet tanulmányozását két iskolai év időtartamára kell beszoztani. Minden évben 7 fejezetet kell megtanulni.

2. A pártszervezeteknek biztosítani kell, hogy a párttörténet tanulókörébe bekapcsolódjanak a párttagok, az esti tanfolyamot végzettek a három havi párttanfolyamot végzettek, vagy a tanfolyamokkal egyenértékű politikai és ideológiai színvonalon álló párttagok.

3. A pártszervezeteknek különleges gondot kell foglalkozniuk a tanulókörök felelős propagandistáinak kiválasztásával, valamint politikai és ideológiai színvonaluk folyamatos emelésével.

4. A pártaktivisták, a központi pártiskolák a középfokú pártiskolák végzettjei vagy a pártaktivisták, akik a párttörténet egyéni tanulmányozása folytán egyenértékű elméleti és politikai színvonalra emelkedtek, egyénileg kell, hogy tanulmányozzák a Kommunista (b) Párt történetét és a marxista-leninista művet tanulmányozásában Lenin és Sztálin műveit használva fel. Ez elvtársak számára hasznoként egyszer megbeszélést és vitát kell szervezni az egyéni tanulmányok során készített jegyzetek alapján.

A sajtó jelentős segítséget kell, hogy nyújtson a Szovjetunió Kommunista (b) Pártja történetének tanulmányozásában. A „Scanteia”-ban Pártunk központi sajtószervezetében időnként ideológiai cikkek jelennek meg, a Szovjetunió Kommunista (b) Pártja rövid története számos kérdésének megvilágítására. A vidéki párt-sajtónak át kell venni és népszerűsíteni kell a Párt központi sajtószervezetében megjelent ideológiai cikkeket.

A megyei bizottságoknak és az összes pártszervezeteknek behatóban kell érdeklődniük a tanulmányok iránt és nagy gondot kell kíváncsítani, kiképezni és ellenőrizni a propagandistákat. Ha ilyen módon szervezzük meg a Szovjetunió Kommunista (b) Pártja rövid történetének tanulmányozását, elérjük, hogy a pártaktív megérti Gh. Gheorghiu-Dej elvtársnak, Pártunk főtábornokának szavait:

„Nincs hathatósabb eszköz a marx-lenini elsajátítására lényegeinek tényre megismerésére, mint Sztálin elvtárs műveinek tanulmányozása. Pártunk tagjai olyan mértékben teljesíthetik becsülettel a Párt feladatait, amilyen mértékben fel tudják használni a Bolsevik Párt történelmi útjának kiképzését”.

MICHAIL SOLOCHOV regénye:

UJ BARÁZDÁT SZÁNT AZ EKE

(Folytatás.) 38

— Láttatok már ilyen bundát? Ezt saját magam érdemeltem ki! Mindenki tudja, Mikor Titokot ki-sajátítottuk és ő egy járomszöggel rátámadt Dávidov elvtársra, átvillant a fejemen: vége a barátomnak! Egy pillanattal haboztam, aztán a segítségére rohantam és megmentettem. Nélkülem vége lett volna!

— Az emberek pedig azt beszéltek, hogy elszaladtál a kutyától, közben elestél és a kutya úgy hurocolt végig az udvaron, mint egy malacot — vetette közbe valaki.

— Ostoba beszéd! Egész hihetetlen, milyen romlottak az emberek! Nem szégyelik lehazudni a csillagot az égről! Egy kutya csak egy ostoba, közönségs állat. Okos szóval semmit se lehet nála elérni. — De Scsukárj apó mégis igyekezett másra terelni a beszélgetést.

XIX. FEJEZET

Éjszaka...

Gremjácij Logtól északra, messze, túl a sötét szeppe hullámos dombjain, szakadékok, mélyutak és erdők mögött áll a Szovjetunió fővárosa. Villamos fényzőn borítja el. Hangtalan tűzvész fényeként hullámszik kékes ragyogása a sokemeletes házak felett és kiszorítja a hold és a csillagok gyenge fényét.

Másfélezer kilométernyire Gremjácij Logtól él a moszkvai köreng. Hosszan elnyujtva sípolnak a mozdonyok. Szól a sok, különböző hangú autókürt, csikorognak, cseppetnek, üvöltönek a villamosok. A Lenin-mauzóleum mögött, a Kreml falai mögött, a magasán szálló hideg szél lobogtatja, csapkodva lengeti az égen a szovjetzászló vörös szövetét. Hatalmas villamos fényoszlopok világítják meg, úgy lobog és hullámszik, mint az eleven vér. A város fölött elcsuhanó szél gyúri, csavarja a nehéz hullámokat, aztán újból magasra emeli, kelet felé, nyugat felé, lángoló felkelésre, harcra szólítva.

Két évvel ezelőt történt. Kondrát Majdannikov késő este lépett a Vörös-térre. Az összorosz szovjetkongresszuson vett akkor részt. A mauzóleum előtt, az égen diadalmasan ragyogó vörös zászlók előtt, gyorsan lekapta fejéről a sapkáját. Fedetlen fővel, kigombolt, háziszöttes köpenyében, sokáig állt ott, mozdulatlanul...

Gremjácij Logra, mely éjszakai csendesség borult. A körülötte fekvő puszták dombokon pihelyként csillogott a frissen esett hó. A szakadékokra, a domboldalakra, mely, kék árnyékok ereszkedtek. Fekete gyertyaként tör az elviselhetetlenül fekete ég felé a faluszovjet előtt álló jegénye. A Göncölszékér rúdja szinte a horizontot éri. Csobogva, varázsos morajlással ömlik a folyóba egy forrás. A csobogó vízben színhagyott, hulló csillagokat lehet látni. A mozdulatlan éjszakában hallani a nyúl rágeselését. Egy cseresznyefa fehér törzsén ragyogva világít a borostyánszínű mézga. Időnként zuzmára hullik a faágról és az éjszaka újból kristályos csendjébe burkolja a hangot. Csend...

Csak reggel, mikor egy felhő alatt idesiet északról a moszkvai szél és hideg szárnyaival felszántja a havat, akkor ébred életre Gremjácij Log. Ágak recsegnek a folyónál, foglyok — északa élelmet kerestek a szérükön — csipognak, pittyegek. Napközben elrejtőznek a folyó homokos partjának bozótja közé. Anyjuk után vágyva bognak a borjak, örülten kukorékolnak a kolhozokakások. Maró ganéjfüst száll a kéményekből a tetők felé.

Nyílván Kondrát Majdannikov az egyedüli, aki nem alszik a faluban ezen az éjszakán. A sajátterm szőlő dohányának keserű utóíz van és nehézzé teszi a fejét. A sok dohányzás izgatja a gyomrot.

Éjfél. Kondrát visszagondol a Moszkva fölötti ünnepies fényárra. Látja a lobogó vörös zászló fenyegető, dühös mozdulatait a a Kreml fölött, a végtelen világ fölött, ahol a Szovjetunió határain kívül sok-sok Kondrátnek annyi könyvet kell ontania. Halott anyja szava jut eszébe, amikor el akarta állítani az ő gyerekkönyveit:

„Ne sirj, szivecském, ne boszszantsd a jó Istent! A nagyvilág-

ban egész nap sirnak a nyomorult szegényemberek, bepanaszolják az Uristennél a gazdagokat, akik mindent magukhoz kaparintottak. De a jó Isten azt parancsolta a szegényeknek, hogy viseljék el nehéz helyzetüket. Most dühös, mert a szegények és éhesek folyton-folyvást csak sirnak. Összegyűjti a könnyeiket, ködöt csinál belőle és a kék tengerekre veti sötétségbe burkolja az eget. Most a hajók bolyonganak a tengeren. Vízalatti sziklába ütköznek és elsüllyednek. Vagy éjszakai harmatot csinál az Isten a könnyekből. Ha sós harmat egy gonosz éjszakán lehull a földre, a keserűségtől elszárad a gabona, éhség és nélkülözés sujt embert és állatot. Tehát a szegényeknek sohse szabad sirni különben új bajt vesznek a nyakukra. Megértettél, fiacskám? És kemény hangon fejezte be: „Imádkozz Istenhez, Kondrát és ő gyorsan meg fogja hallgatni az imádságodat!”

— Mi szegények vagyunk anyám? Szegény az én apám? — kérdezte istenfélő anyjától a kis Kondrát.

(Folytatása következik.)

Rádióműsor:

PÉNTEK, OKTÓBER 7.

BUKAREST I. — 6: Hírek. —

6.15: Zene és torna. 6.30: Hanglemezek. — 7: Magyar közvetítés. — 7.30: A Scanteia vezércikke. — 7.40: Hanglemezek. 13.10: A „S. S. I. A.” együttes műsora. 13.30: Német közvetítés. — 14: A szovjet kultúrélet szemléje. 14.30: Hírek. — 14.45: Hazafias és munkás dalok. — 15: Hanglemezek. 18: Gyermekek órája. — 18.30: Orosz nyelvlecke. — 19: Magyar közvetítés. — 19.30: Közvetítés a felsőiskolásoknak. — 20: Hírek. 20.15: Szovjet népzene. — 20.45: A mi iróink. — 21: Részletek Donizetti „Don Pasquale” című operájából. — 21.30: Román szerzők zeneművei. Előadás. — 22: Hírek. 22.15: Sportjelentések. — 22.30: Ének. — 22.45: Könnyű népzene. 23.35: Zenekari művek.

BUKAREST II. — 13: Kisebb zongoraművek. — 13.15: Könnyű zene. — 13.30: Szovjet rapszódia. — 14: Operakeringők. — 14.45: Könnyű román zene. — 20: Énekelnek a tömegek. — 23.30: Hönigsberg Hermann hegedül. — 20.45: Ének. — 21: Könnyű zene.

21.30: Vonósnégyes. — 22.15: Hanglemezek.

BUDAPEST I. — 8: Hírek. — 8.45: Hanglemezek, magyar nóták. — 12.30: Részletek „Karinina Anna” operából. — 13: Hírek. — 13.15: Szalonzene. — 14: Hanglemezek. — 16: Hangulatos óra — 17.40: Marxista-leninista negyedóra. — 18: Hírek. — 18.30: Hanglemezek. — 19.30: Színházi előadás a stúdióban: Móríciz Zsigmond vigjátéka, „Sári bíró”. — 22: Tánczene. — 23.20: Rádiózenekar.

BUDAPEST II. — 7.35: Okosan szeressük a gyermeket. — 8.20: Kertészeti tanácsok. — 9.30: Hanglemezek. — 11.15: Mandolinzenekar. — 12: Schubert: V. B. dur szimfonia. — 15.30: Haydn: F-moll vonósnégyes. — 16.40: Orosz zongoraművek. — 17.40: Hanglemezek. — 18: Fuvószene. — 18.50: Ének. — 20: A technika uttörői. — 20.20: Palló Imre székely nótákat énekel. — 21: Falurádió. — 22.10: „Szivküldi szivnek”. — 22.30: Mi újság a sportvilágban? — 23: Tánczene.

Apróhirdetés

- HALÓSZOBA, különböző bútorok, háztartási tárgyak (ládok. Closea 12, ap. 9, II. em. 4637
- TÉLIKABATOT kifogástalan állapotban fiatal leánynak keresek. Címeket a kiadóba kérek. 4657
- KERESEK egy vagy kétszobás, összkomfortos öröklakást belvárosban. Címeket a kiadóba.
- SZINTATZAST, szavalást tanítok. Kálmán Sári, Metianu II.
- KÉPZŐTŐS fehér székrény eladó. Cosbuc 4. Leptnicer. 4660
- MAGANHÁZ nagy kerttel és 3000 téglá eladó. Sava Raicu 121.
- NEGYEDES fiúkerékpárt jókarban megvételre keresek. Wolf, Baritiu 7. 4662
- KISEBB szép cserépkálya eladó. Orient 46, Gradiste, 2—6 között.
- MENYASSZONYI ruha és fátyol eladó. Cím a kiadóban. 4664
- JÓKARBAN levő mély gyermekköcsi eladó. Doamna Balasa 48.
- FŐZŐST 100—150 literig sürgősen megvételre kerestetik. Szabók kantinja, Fr.mu 2. 4666
- MAGANHÁZ külvárosban gazdálkodásra alkalmas eladó. Érdeklődni: Cuza Voda 18. 4667
- SZEP szobanövények helyszüke miatt (ládok. Emicescu 40, ap. 5.
- KÉT MINDENES leány felvétetik azonnalra. 1500 lei havi fizetés és teljes ellátással. Bora vendéglő, Frimu ucca 1. 4670
- CSIRKE-KELTETŐGÉP eladó. Cím a kiadóban. 4670
- ELVESZETT Capruean Gheorghe, Caprucan Persida élelmiszergyógyk. Érvénytelen. 4671
- UJ ABLAKOK, ajtók, 160x100 tükrök eladó. Str. Nicu Stejarel 24.
- ELVESZETT Salomon Barbara személyazonosságai igazolványa. Érvénytelen. 4673
- ELADÓ télikabát anyag, fehér, külföldi. Gr. Comsa 31. Frank.
- SARLOT ERZSÉBET. Modern szabászat tanfolyamot megkezd m. Bármilyen fazont mérsékelt áron készítek. Szabásmintákat is. Frimu ucca, Minorita palota II. lépcsőház, I. em. 4675
- SZOBÁS, konyhás házat megvételre keresek. Traian Vatian 7.
- VESZEK aragázbödönt. Címeket: Cornel Lucutia 5. Tel.: 22-41.
- VESZUNK használt asztalokat és székeket. Cím a kiadóban.
- JÓKARBAN levő Szepessy-féle mély gyermekköcsit keresek. Cím a kiadóban. 4679
- BEJARÓNÓT a reggeli órákra keresek. Nicu Filipescu 5, ap. 4.
- ELADÓ rövid macskabunda, perzsabunda, középtermetű, (bédő és különböző háztartási cikkek. Greceanu 18, ap. 2. 4681
- SANLEANI Cooperativa nős eladót azonnali belépésre keres. Jelentkezni személyesen. 4649
- TELJESSEN rossz szőnyegét, pokrócot magas áron veszek. Ep. Radu 7, Guba. 4650
- NAGYTELJESITMÉNYŰ quarzlámpa és sziliskin nőbunda olcsón eladó. Mihai Veliciu 3. 4605
- AKKORDEON-órákat adok könnyű és gyors módszerrel. Aszódy Lili, Grigore Comsa 17. 4553

Megjelent

az Állami Könyvkiadó kiadásában

Gergely Sándor:

VITÉZEK és HŐSÖK

című színműve

Részletes rendezői utasításokkal, diszletraizokkal és a személyek jellemzésével. Bolti ára 68 lei. Póztán megrendelhető: Central de Difuzare a Cárzii Cluj, Horia u. 8 cimen.

Irtuk ki az angol-amerikai imperiálizmus mérgezett legyverének, a sovinizmusnak és a nacionálizmusnak minden maradványát!

632 hektár földterületet szántanak fel az újaradi gépközpont traktoristái a nyáron megtakarított üzemanyaggal

Az újaradi gép- és traktorállomás dolgozói a nyári mezőgazdasági munkálatok befejezése után nagy lendülettel kezdtek az őszi munkálatok elvégzéséhez. A gépállomás öntudatos dolgozói a nyári munkálatok idején jó munkabeosztással az aratás, a tarlóhántás és a cséplés idején, nagy üzemanyag megtakarításokat értek el. A traktoristák ezeket a megtakarításokat olymódon érték el, hogy nem végeztek fölösleges húzatásokat, nem kellett hosszú útatásokat, nem kellett hosszú utakat, nem kellett földről a másikra. Eddig sok esetben a traktorok a közég egyik részéből naponta mentek a közég másik részébe dolgozni és ez sok fűtőanyag hiábavaló pazarlását jelentette. Az újaradi gépállomás traktoristáinak sikerült a munkálatokat úgy megszervezni, munkázni, hogy a hiábavaló utakat kiküszöböljék és

a harmadik évnegyed munkálatai alatt 12.162 liter motorinát és 1391 liter kőolajat takarítottak meg.

Ehhez a megtakarításhoz hozzájárultak a traktoristák szociálista versenyei és a gépek karbantartása. A megtakarított üzemanyaggal az újaradi gépközpont traktorai az őszi mezőgazdasági kampány idején 632 hektár területet tudnak felszántani.

A gépállomás traktoristái szeptember hónapban lendületes munkát végeztek a szántásnál. Ezekben

— Az aradi Kisiparos Szövetség központja értesíti a városi szakmai egyesületek tagjait, hogy ez év október 7-én, pénteken délután 6.30 órai kezdettel nagygyűlést tart, melyre az összes tagokat meghívja, a Str. Eminescu 30 (Ortutai palota) alatt lévő helyiségében. Vezetőség.

Október 10-én kezdődnek a felvételi vizsgák az állami kereskedelmi iskola magyar tagozatára. Beiratás az állami kereskedelmi iskola iródjában. Felvételt feltétel elemi végzettség. Az iskola középiskolai jelleggel bír, a végzett növendékek érettségi bizonyítványt nyernek amellyel beiratkozhatnak az egyetem bármelyik fakultására. Bővebb utbaigazítást az állami kereskedelmi igazgatóságra nyujt.

Esti tanfolyam kezdődik

Az aradi Magyar Vegyes Liceumban az iskolaön megkezdésével párhuzamosan a dolgozók részére esti tanfolyamot nyitnak, amelyen azok is résztvesznek, akik napközben a termelőmunkában vannak elfoglaltak. Felhívják az érdeklődőket, hogy sürgősen jelentkezzenek a Magyar Vegyes Liceum igazgatóságánál, ahol mindennemű felvilágosítással szolgálnak a közeljövőben megnyitandó esti tanfolyammal kapcsolatosan.

a munkálatokban kitűnt az „Pintilie” Ság közégben dolgozó csoportja, amelynek sikerült a szeptember havi szántási tervet 100 százalékkal túlhaladni.

Horacek Tibor csoportvezető felvilágosító munkája nyomán október 3-án és 4-én a csoportnak sikerült az előirányzatot 180 százalékkal túlteljesíteni.

A traktoristák közül kitűntek munkájukban Vandici Ioan és Bălint Constantin.

A munkálatok során kitűntetett Horacek csoportfőnök elmondja, hogy a világosította fel a traktoristákat. A csoport tagjai megértették

feladatukat és „minél több földet felszántani a dolgozóparasztságnak” jelszóval kezdtek munkájukhoz.

A „Vasile Roaita” csoport is kitűnt munkájával, amely Harcaleanu csoportvezetővel az élen sikerre vitte a Terv 100 százalékban való teljesítését.

A Zabraniban dolgozó „Gheorghe Gheorghiu-Dej” traktorista csoport vezetővel és Tripu Alexandru csoportvezetővel irányításával 12 százalékkal haladták túl az előirányzatot és nagyon jó munkát végeztek minőségileg is az „Uj Ut” kollektív gazdaságban.

A „Libertatea” cipőgyárban 23 százalékkal túlteljesítették a szeptemberi tervelőirányzatot

A békenap küszöbén, Állami Tervünk teljesítése érdekében, a „Libertatea” cipőgyár dolgozói kötelezettséget vállaltak, hogy November 7-ig teljesítik az Állami Tervet. Az üzem dolgozói már eddig is számos megvalósítást értek el újabb munkamódszerek bevezetésével, de ez a kötelezettségvállalás minden eddigit felülmul. A szocialista versenyek tapasztalatai ar-

ra mutattak, hogy kimagasló eredményeket csak úgy tudnak elérni, ha a gyár összes műhelyei között megteremtik a szoros kapcsolatot.

Igy érlelődött meg bennük az az elhatározás, hogy a szalagrendszer alapján lendítik fel a gyár termelékenységét. Ennél a szalagrendszerrel azonban a dolgozó nem gépszertűen dolgozik, hanem gondolkodva oldja meg a

Az újaradi gépállomás a negyedik évnegyed munkálatait október 1-én kezdte meg 60 traktorral és 3 darab IAR-v tőgéppel.

A gépközpont teljesen felkészült az őszi vetési kampányra és az őszi munkálatokra 2800 hektár szántási és 100 hektár vetési területre kötött szerződést a dolgozóparasztsággal.

Nagy gondot fordít a vezetőség a traktoristák nevelésére és ecélből mindennap munkahelyükre kézbesítik az újságokat, hogy a traktoristák politikai és ideológiai szempontból fejlődhesenek. A vasárnapokon megtartott szindikális gyűléseken a traktoristák tapasztalatait folytatnak és a Szovjetunióban bevált módszereket tanulmányozzák, hogy ezeket a tapasztalatokat a terpen hasznosítsák.

Godă Istrău

munkában előforduló nehézségeket, fogatékosságokat.

Már júniusban áttértek a szalagrendszerre, de a különböző munkanemekben mutatkozó hiányosságok azt mutatták, hogy a szervezés nem volt elég alapos. Megtörtént ugyanis, hogy miután egy munkaszakaszt az egyik

(Folyt. a 8-ik oldalon)

SPORT

Az UTA csapata nyerte a városi ideiglenes bizottság serlegét

UTA—ICO 4:2 (1:1).

Az UTA stadionban, 5000 néző előtt folyt le a multheti nagyváradai mérkőzés visszavágása és az aradi textilgyári csapat legyőzte ellenfelét és megnyerte a városi ideiglenes bizottság által a mérkőzés számára felajánlott serlegét. Az első félidőben az ICO volt a jobb, szünet után azonban az UTA feljött és megérdemelten győzte le kitűnő ellenfelét. Csapatok:

UTA: Márki—Vass, Farmati—Szuhane, Páll, Bakucz II (Boardi)—Boitos (Kovács), Reinhardt (Kapás), Huzum, Pecsovsky, Kovács (Boitis). — ICO: Vécsei—Ion Vasile, Tudose—Melan, Zilahi, Cuc—Demján, Spielmann, Váci, Bodó, Pop Alexandru.

A nagyváradiaiak kezdik a játékot és már a 2 percben gólt érnek el:

Váci a jobbszélen fut le, beadását Páll hibázza és Spielmann közelről góloz (0:1).

A 14. percben Váci ugrik ki, de lövését Márki elcsipi és a következő percben már egyenlít az aradi csapat: Reinhardt középreadását Zilahi hibázza és

Kovács lövését a rosszul betöltött Vécsei felett a balsarokba kerül (1:1).

Huzum lö mellett, majd egy szögletet hagy ki az aradi csapat.

Szünet után a 14. percben az UTA szögletet ér el: Kovács beadását Huzum fejeli be (2:1).

A 22. percben

Ion Vasile faultolja Pecsovskyt, a szabadrugás után Kovács fordulásból vágja be a labdát a hálóba (3:1).

Az UTA most lendületesen rohamoz, az ICO erőtlen. A 26. percben Huzum cselezés után lö, Vécsei eredménytelen szögletre ment.

A 30. percben Boitos fut el és nehéz szögletből laposan a bal sarokba küldi a labdát (4:1).

Három perc múlva Melan helyett Pop Ghița áll be. A 38. percben szögletet hagy ki az UTA,

a 44. percben pedig Váci Farmati kíséretében elfut és közelről a kiugró Márki mellett góloz (4:2).

Szögletarány 4:0 (1:0) az UTA javára.

A győztes csapatban Vass javul, Farmati jó, a fedezetsorban Páll, de különösen Szuhane érdemel dicséretet, míg a csatársorban Kovács, Pecsovsky és Boitos tűntek ki. Az ICO védelmében Zilahi a legmegbízhatóbb, de jó Melan is (első félidő) és Cuc, valamint Spielmann és a villámgyors Váci. Barbu II vezette az iramos mérkőzést.

Indagrara—SSCA 2:1 (1:1)

Az őszi kupabajnokságért folyó mérkőzésen egyenlő ellenfelek küzdelmében a szeszgyáriak kerültek ki győztesként. Batrin szabadrugásból lött gólját Berindea fejesgóllal egyenlítette, szünet után pedig Brosovszky révén érte el a győztes gólt az Indagrara. Bíró: Varga.

Néhány sorban

A Helyi Turista Iroda kirándulást rendez Kaszójára. Indulás október 8-án délelőtt 11, délután 2 és 4.40 órákor a hegyaljai villamossal, kerékpárosok délután 4 órákor indulnak, visszatérés vasárnap este 8.20 órákor. Menetértijegy vacsorával együtt 200 lej személyenként. Jelentkezések ma este 8 óráig a Helyi Turista Hivatal irodájában.

Az aradi kosárlabda alkerületi szövetség felhívja az egyesületek figyelmét, hogy október 9-én kupa mérkőzések kezdődnek a „November 7” kupáért. Nevezni és csapatokat affiliálni az aradmegyei testnevelési sportbizottságnál lehet szombat este 6 óráig, amikor összeállítják a kupamérkőzések programját.

Ügyeletes gyógyszerlárok

CSÜTÖRTÖK: 1. számú állami gyógyszerlárok (Avram Iancu tér), 5. számú (Saguna út), 9. számú (Miklós-laka).

Éljen szeretett hazánk, a Román Népköztársaság!

Megnyilt az amerikai országos szakszervezeti békevédő kongresszus

Csikágóból jelentik, hogy Illinois és Ohio államok nagy szakszervezeteinek kezdeményezésére Csikágóban megnyilt az amerikai országos szakszervezeti békevédő kongresszus. Az amerikai szakszervezeti szövetségek reakciós munkásáruló vezetőinek minden mesterkedése ellenére az ország minden részéből mintegy 1200 kiküldött vett részt a gyűlésen, a vasipari, a bányai, a gépipari, bőripari és élelmiszeripari és más szakszervezetek képviselőiben. Megjelentek még az Egyesült Államok haladószellemű vezető egyénisé-

gei, köztük Henry Wallace, Paul Robeson és mások. Külföldi országok szakszervezeti képviselőit is meghívták, de az amerikai külügyminisztérium nem adott beutazási engedélyt.

Az értekezletet Sam Carri, a csikágói élelmiszeripari szakszervezet elnöke nyitotta meg és kijelentette, hogy ez az értekezlet az Egyesült Államok szervezett munkásságának az új háborúra uszító elleni kérelmelhetlen harcát és békéhez való ragaszkodását kell hogy kifejezésre juttassa.

A CIO és AFL szövetségekhöz

csatlakozott szakszervezetek kiküldöttjei támadták az amerikai kormány, valamint a két szakszervezeti szövetség jobboldali vezetőinek munkásáruló, reakciós politikáját. A felszólalók követelték a támadó jellegű Atlanti-paktum hatálytalanságát, a nyugateurópai államoknak folyó fegyverszállítások megszüntetését és a hidegháború megszüntetésével békés együttműködést a Szovjetunióval.

Az értekezlet határozatot szavazott meg, amely egységre szólítja fel a munkásokat a háborús uszítók ellen.

A magyar szabadságharc orosz hősei

(Folyt. a 4-ik oldalról)

az adat is bizonyítja, hogy a rendszer mennyire féltette az orosz népet a „forradalmi fertőzéstől”, mert jóltudták, hogy ehhez magában az országban is megvoltak már az előfeltételek.

Voltak azonban a magyar szabadságharcnak orosz hősei is. A történelmi hamisítók azonban erről sem számoltak be, ellenkezőleg nagy gondosan eltitkolták. A cári hadsereg tisztjei közül Alexej Guszjev volt orosz követségi adjutáns a legénységét és tisztikarát láttotta fel, hogy ne harcoljanak a magyarok ellen. Hét tisztjával együtt ezért Minszkben felakasztották. A lengyel származású Kasimír Rahikouvszki orosz tiszt vezetésével a cári hadsereg katonáinak egy csoportja átért a magyar szabadságharcosokhoz, mert nem akarták elnyomott néptestvérük vérével bemocskolni a kezüket. Ezért egyesek életükkel, mások pedig sok évi börtönnel fizettek.

Az orosz forradalmi megmozdulást és Ausztria Haynau vérebeit zúdította rá a magyar népre, az oroszok léptek fel az osztrákok kegyelmségei ellen. Sokat mond Fonblaque francia konzul egyik levele, amelyben kijelenti, hogy „a magyarok rettegnék attól, hogy a kozákok elmennék az országból”. Minderről hallgatótt a hivatalos magyar krónika, mert nem állt érdekében az 1848-as orosz beavatkozásnak erről az oldaláról beszélni.

A mai Oroszország nem a cár, hanem az Alexej Guszjevnek örökségét vette át, amikor felszámolván a népelnyomó és kizsákmányoló rendszert, történelmi példamutatással bebizonyította, a második világháború során és az ezt követő időkben, hogy milyen következetesen harcol a népek felszabadulásáért és egy olyan igazságos társadalmi rendszer megvalósításáért, amely a népek békés és munkás együttélését biztosítja. Amióta az aradi 13 vitéz halálát, az megvalósult a Szovjetunió vezetése mellett harcoló népi demokráciákban, ahol a munkásosztály és a dolgozóparaszi szövetségére támaszkodva óriási lépésekkel halad előre a szocializmus megvalósítása felé.

Imperialista kémkedés céljaira használta fel Tito bandája a bolgár-jugoszláv határátlépési egyezményt

SZOFIA. (Agerpres) A Tass hírügynökség jeleinti:

Október 3-án a Bolgár Népköztársaság külügyminisztere Jugoszlávia szófiai nagykövetének jegyzékét adott át a bolgár-jugoszláv határátlépés megkönnyítésére vonatkozó egyezmény érvénytelenítésével kapcsolatban.

A jegyzék hangsúlyozza, hogy ezt az egyezményt a jugoszláv hatóságok a bolgár nép és a Bolgár Népköztársaság elleni tevékenység céljaira használták fel, nem pedig olyan irányban, ahogy azt az egyezményben lefektették.

A jugoszláv kormány, felelős szervein keresztül arra használta fel az egyezmény-nőjuttotta lehetőségeket, hogy titokban kémtevékenységgel megbizott ügynököket, valamint más ellenséges elemeket küldjön bolgár területre, akik bolgár-ellenes, aláaknázó tevékenységet folytattak az országban.

A jugoszláv kormány nemcsak, hogy nem alkalmazza az egyezményt, hanem azzal teljesen ellenlében megakadályozza a jugoszláv bolgár honpolgárokat, hogy hazájukba visszatérjenek, sőt egyes esetekben elköszözza a

bolgár hatóságok által kiadott utlevelket, vizumokat stb. és azok tulajdonosait börtönbe vagy gyűjtőtáborba zárta.

Mindezek a tények világosan bizonyítják, hogy a jugoszláv kormány következetesen és rendszeresen olyan politikát folytat, amely alapjában durván megsérti az egyezmény célkitűzéseit. Ilyen körülmények között a Bolgár Népköztársaság kénytelen kijelenteni, hogy nem tarthatja magára nézve érvényesnek az egyezményből folyó kötelezettségeket.

A „Libertatea” cipőgyárban 23 százalékkal túlteljesítették a szeptemberi előirányzatot

(Folytatás a 7-ik oldalról.)

csoporthoz, amely újabb munkaszakaszt végzett. Ez természetesen a holtidő növekedését idézte elő.

Most azonban más a helyzet. Az üzemet két részre osztották. A földszinten az ötkézdé helyiségben szerelték fel a felsőrészkészítő és a tisztítóműhelyt, az emeleten pedig a talpaló, cvikoló és sarokcsiszoló üzemosztályt rendezték be.

Félgáz terembe nyitunk. Előttünk derékszőgben két hosszú asztal mellett fűrge ujak végzik a különböző műveleteket. A jobboldalon négy felsőrész varrógép zűmmögése vegyül egybe a kalapácsok koppanásával. A terem baloldalán kis ajtó vezet a szabászati osztályhoz. Pintér István elvtárs, a felsőrészkészítő osztály mestere, végigvezet a teremben, megmutatja és elmagyarázza az osztály munkáját.

— Először kiszabják az anyagot, majd a vékonyító gépre teszik, ahol a széleit levékonyítják — mondja. — Utána felkerül a derékszőgű asztalra és körbe megy az asztalokon. Itt a kenést végzik el, a vászonragasztást, majd ezután a varrógéppel összevarrják. Részletesebben a szériaszámot és ez az osztály elvégezte munkáját. Hétfős csoportokat alakítottunk, hogy a munka minél szervezettebben és tervszerűbben haladjon. Így naponta

30 százalékos időmegtakarítást érünk el a régi munkafolyamattal szemben.

— Voltak fogyatékoságok is — fejezi be szavait Pintér István elvtárs.

— A szabadságok alkalmával sok szakmunkásnak éreztük hiányát. A szabadságon levőket helyettesíteni, kádereink csekély száma miatt, nem tudtuk és így, a munka bizony sok kívánivalót hagyott hátra. Ezt azonban már felszámoltuk. A szakmunkások most mind dolgoznak és néhány régebben még nem szakképzett elvtárs már jól megtanulta a mesterséget. A szabászati osztályon dolgozó Stein Gertrud elvtársnő júniusban került az üzembe és már jól megtanulta a mesterséget.

Stein Gertrud, kérdésünkre a következő választ adja:

— Először a felsőrészkészítő osztályon dolgoztam, de aztán mégis csak a szabást szerettem meg jobban. Az itt dolgozó elvtársaktól minden támogatást megkaptam úgy, hogy most már jól megy a munka.

Az emeleten a talpaló, cvikoló és sarokcsiszoló munkát végzik a dolgozók. Itt Magyar János elvtárs magyarázza el a munkafolyamatot. Ezen az osztályon a munkacsoportok létszáma négy és

hét között váltakozik, úgy, ahogy a munka menete megkívánja.

A talpvarrást géppel hajtják végre. Az üzemi összevonás alkalmával május 1-én kapták meg a talpvarrógépet és a felszerelési munkálatokat Veres Vasile végezte el.

A talpvarrás után a sarkalóhoz, majd a sarokcsiszolóhoz kerülnek a cipők. Miután ezt a műveletet is elvégezték, kis felvonóval leszállítják a földszintre, ahol a végső simításokat végzik. Itt kerülnek a cipők dobozokba és készen becsomagolva szállítják a raktárba.

A szalagrendszer alapján a „Libertatea” cipőgyár dolgozói szeptemberben 23 százalékkal teljesítették túl a Tervnek a gyárra eső részét. Régebben a gyár termelékenysége 0,90 százalék volt emberre-órára számítva, szeptemberben pedig 1,66 százalékra emelkedett. A közeljövőben szakképesítő tanfolyamot szerveznek, ahol számos nem szakképzett dolgozó sajátítja el a mesterséget.

(B. Z.)

ÖVÖ

A Román Munkáspárt arad megyei bizottságának, a megye és a város ideiglenes bizottságainak lapja.

Taxa postala plătite in numerar conf. apr. Nr. 59352/947.

Szerkesztőség: Arad, Pețofi ucca 1
Telefon: 30-87.

Kiadóhivatal: Köztársaság utja 96.
Telefon: 20-76.

Tip. „GUTENBERG”